

Medvrstniško sodelovanje

Vesna Gulin
Osnovna šola Solkan

Povzetek: V prispevku je predstavljenih nekaj utrinkov večletnega projekta Povezani.com, ki poteka na Osnovni šoli Solkan. Vsako leto se v projekt vključujejo učenci različnih starosti glede na njihove interese. Začetniki projekta so sprva želeli skozi projekt vpeljati mlajše učence v svet računalništva s pomočjo starejših učencev. Kasneje je medvrstniško sodelovanje preraslo to. Preko sodelovalnega učenja so učenci različnih starosti spletli prijateljske vezi, posledično pa se je zmanjšalo tudi nasilje na šoli. Po večletnem delu ugotavljamo, da je projekt obrodil sadove. Nasilja je na šoli veliko manj. Poleg tega se nam zdi pomembno tudi, da učenci občutijo zadovoljstvo, ko sodelujejo med vrstniki. **Ključne besede:** osnovna šola, medvrstniško sodelovanje, sodelovalno učenje, projekt Povezani.com. **Peer Cooperation. Abstract:** The paper presents a few memorable moments from the Povezani.com project, which has been underway at Osnovna šola Solkan primary school for several years now. Every year pupils of different ages become involved in the project, based on their interests. The initiators of the project at first wished to introduce younger pupils to the world of computers with the help of older pupils. Later on, peer cooperation outgrew this. Through cooperative learning the pupils of different ages weaved bonds of friendship, which consequently reduced violence at school. After several years of work it has been established that the project has borne fruit. There is much less violence at the school. Moreover, pupils feel a sense of satisfaction when cooperating with their peers. **Key words:** primary school, peer cooperation, cooperative learning, Povezani.com project.

Uvod

Živimo v času, ko vsi čutimo, da smo obremenjeni, da nimamo časa drug za drugega oziroma si ga ne vzamemo, da hitimo eden mimo drugega, ne da bi se za minuto ustavili. Prednost dajemo raznim novodobnim napravam. Pozabili smo na preproste medčloveške odnose. Podobno se dogaja našim otrokom. Naši otroci se veliko premalo družijo. Z vrstniki se srečujejo le v šoli ali pri izvenšolskih dejavnostih. Prosti čas pa preživljajo doma pred televizijo, računalniki, kjer si socialno mrežo širijo le preko socialnih omrežij. Pa vendar se mi zdi, da zadnje čase spet čutimo, da se moramo vrniti k stvarjem, ki so v življenju resnično pomembne. Vse pogosteje slišimo za prizadevanja, da se ponovno obudi združevanje, povezovanje modrosti in mladosti tako na delovnem mestu kot v prostem času. Tako imamo razne medgeneracijske centre, program Simbioza, vključevanje staršev in starih staršev v šole. Vsa ta prizadevanja razumemo kot izmenjavo izkušenj in spoznanj, učenje, pomoč

ene generacije drugi, ohranjanje socialne mreže. Medgeneracijsko povezovanje prinaša vsem sodelujočim novo kvaliteto življenja in zagotavlja občutek sprejetosti, to pa krepi duševno zdravje.

Projekt Povezani.com

Pomena medgeneracijskega sodelovanja se zavedamo tudi na naši šoli – OŠ Solkan, zato je stopilo skupaj nekaj učiteljic, tako na razredni kot predmetni stopnji in začelo razmišljati, kako bi naše učence povezali med seboj. Namen našega projekta Povezani.com je povezati učence različnih razredov oz. starosti z dejavnostmi, ki spodbujajo sodelovanje, razumevanje, spoštovanje, prijateljstvo. Naš projekt teče že šesto leto zapored.

Cilji projekta

Sama sem z medvrstniškim sodelovanjem začela delati pred tremi leti. Takrat sem poučevala 1.

razred. Prav prvošolci so otroci, ki so ob vstopu v šolo vedoželjni, polni pričakovanj, a hkrati ne-bogljivi in ranljivi. Da bi otrokom prehod iz vrtca v šolo olajšali, smo se učiteljice odločile, da k sodelovanju povabimo tretješolce in devetošolce. Naš cilj je bil, da se med učenci spletajo medgeneracijske vezi in s tem zmanjšuje medvrstniško nasilje na šoli. Z medsebojnim sodelovanjem razvijajo tovarištvo in odnos do skupnega dela ter utrjujejo samozavest. Samozavest so razvijali tako prvošolci kot starejši učenci.

S projektom pa so učenci dosegali tudi druge cilje:

- razvijajo strpnost in spoštovanje – tako glede ekonomskih, socialnih in kulturnih razlik v življenjskem okolju učencev kot tudi glede osebnih in družinskih značilnosti ter običajev in tradicij,
- prepoznajo pravljичne osebe in njihovo govorico,
- prepoznajo pravljичno dogajanje,
- poistovetijo se s književno osebo,
- narišejo književno osebo iz pravljice, ki so jo poslušali,
- pravljичno dogajanje uprizorijo s preprostimi lutkami,
- zadovoljujejo potrebe po gibanju, gibalnem izražanju in ustvarjalnosti,
- se sprostitjo in razvedrijo,
- spoštujejo lastne in dosežke drugih učencev.

Kako smo začeli?

Že v septembru se prvošolci srečajo z novimi pravili šolskega reda. Vsa ta pravila težko vsrkajo in jih osvojijo, zato je bila pravljica *Muca Copatarica* za začetek našega projekta dobro izhodišče. Prvošolci še niso bili vajeni reda v garderobi in ko smo se vrnilo z malice iz jedilnice, nas je v razredu pričakala jezna muca Copatarica, ki jo je odlično odigrala osmošolka Hana.

Najprej jih je odpeljala na hodnik in jih poučila o pospravljanju copat in urejenosti šolske garderobe. Vsak učenec je nato pospravil svoje copate in mucu Copatarici obljubil, da bo odslej lepo skrbel zanje. Muca jih je nato povabila v razred, kjer so jih pričakali še osmošolki Valentina in Lara. V pravljичnem kotičku so jim prebrale pravljico *Muca Copatarica*. Z vprašanji in slikanico so učencem pomagale obnoviti pravljico. Zanimivo je bilo opazovati prvošolce, kako so z zanimanjem

poslušali pravljico, v deklici Hani pa videli pravo Copatarico in med branjem božali mucin rep.

Slika 1: Muca Copatarica pričakuje prvošolce

Slika 2: Prvošolci urejajo garderobo

Slika 3: Osmošolke berejo pravljico učencem 1. in 3. razreda

Slika 4: Osmošolke

Prav ta zavzetost in navdušenost otrok nas je prepričala, da smo z delom nadaljevali. Pri likovni umetnosti smo izdelali vasico iz pravljice *Muca Copatarica*.

Slika 5: Izdelovanje vasi

Slika 6: Prvošolci

V naslednjem tednu so se nam pridružili tretješolci. Tretješolec je prvošolcu pomagal pri ilustraciji odlomka iz pravljice. Vsi tretješolci ne glede na likovne sposobnosti so z navdušenjem usmerjali prvošolce pri delu, ti pa so njihove napotke dosledno upoštevali. Stkale so se močne vezi in sodelovalno učenje je dobilo svoj pomen.

Sliki 7 in 8: Tretješolci pomagajo prvošolcem

Rdeča nit muce Copatarice se je vlekla skozi celo šolsko leto. Muca Copatarica jih je velikokrat presenetila z obiskom, preverila urejenost garderobe in jim vedno prebrala kakšno pravljico. S projektom Povezani.com smo naše delo preko videokonference predstavili še drugim sodelujočim šolam po Sloveniji. Otroci so zaigrali odlomek iz pravljice, muca Copatarica pa jim je za poletni čas namesto copat podarila japonke. Med šolskim letom smo se pridružili e-Twinning projektu Pravljice, Bajke, Bajki, Pohádky. Za šolo na Poljskem smo pripravili filmček o naši pravljici. Uporabili smo naše ilustracije, kratko obnovo prvošolcev, ki so jo zapisali tretješolci, napisali prevod v angleščino – to je bilo delo osmošolcev ter dodali glasbo. Tudi tu se je potrdilo, da ima medvrstniško sodelovanje številne pozitivne učinke, tako na starejše kot na mlajše otroke. Učenci so spoz-

nali, da učenje ne pomeni vedeti vsega in da je edino smiselno, da poiščejo pomoč, če česa ne znajo ali razumejo. V času projekta so se spletle prijateljske vezi in učenci so izrazili željo, da bi s projektom nadaljevali z naslednjim šolskim letom. Izkazalo se je, da so bili učenci notranje motivirani za učenje.

Tako smo se odločili, da pripravimo dramatizacijo pravljice *Muca Copatarica* za bodoče prvošolce. Učiteljice smo pripravile okvirni načrt za igrico, nato pa smo spodbujale njihovo samoorganizacijo in prevzemanje osebne odgovornosti za izvedbo igrice ter jim ponujale različne strategije, ki so spodbujale ustvarjalnost in samoiniciativnost. Učiteljice smo bile koordinatorke, učenci pa izvajalci. Prvošolci so bili igralci, pri pripravi scene pa so nam pomagali osmošolci in tretješolci.

Slika 9: Igra Muca Copatarica

Slika 10: Muca Copatarica pozdravlja bodoče prvošolce

Nadaljevanje projekta

Z naslednjim šolskim letom smo na pobudo učencev s projektom nadaljevali. Medvrstniško sodelovanje smo razširile tudi pri samem pouku.

Tako so nam starejši učenci pomagali pri tvorjenju povedi, opisovanju slik, izdelovanju izdelkov za novoletni bazar, spremljali so nas na glasbila pri petju, pomagali so nam pri oblikovanju makete Solkana v peskovniku.

Slika 11: Devetošolci pomagajo prvošolcem pri izdelovanju makete Solkana

Zaključek

Skozi projekt so bili realizirani vsi cilji, ki smo si jih zadali, skozi oči učitelja pa smo opazile veliko več kot smo si na začetku lahko zamišljale. Ne samo, da so se stkale močne in trdne prijateljske vezi med starejšimi in mlajšimi učenci, opazile smo tudi veliko pripravljenost za pomoč in sodelovanje. Vesele smo bile, saj so starejši učenci imeli spoštljivejši odnos do razrednih učiteljev in so s spoštovanjem sprejemali naše delo. Lepo je bilo opazovati srečanje mlajših in starejših učencev na šoli, ko so se prvošolci kar privili k starejšim, ti pa so jih zaščitniško objeli. Začutili smo, da se je v času projekta medvrstniško nasilje na šoli precej zmanjšalo, kar dokazuje, da je bil naš glavni cilj dosežen. ■

Slika 12: Pomagamo drug drugemu